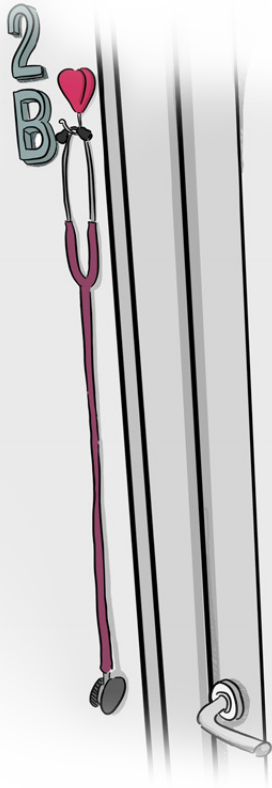

นางสาวศศิกันต์ คำรักษ์เกียรติ
งานการพยาบาลผู้ป่วยใน
ฝ่ายการพยาบาล ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล

ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์

ภาพดวงอาทิตย์สดใสแสงอ่อนทาทัชขอบฟ้าราวภาพที่อยู่บนผืนผ้าใบ ดวงอาทิตย์สีส้มกลมโตกำลังค่อย ๆ ค่อยต่ำลง นกฝูงน้อยกำลังพากันบินผ่านไป คงจะรู้สึกดีมากเลยทีเดียวหากเห็นภาพนี้ที่ริมทะเลบนยอดเขา

หากแต่ที่นี่คือห้องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ที่มีเตียงหนึ่งเตียง โทรทัศน์หนึ่งเครื่อง โซฟานั่งหนึ่งตัว เหยือกน้ำ แก้วสองใบ ขวดน้ำเกลือสำหรับใช้ภายนอก ถังสามใบถูกวางเรียงกันไว้อย่างเป็นระเบียบและเสาน้ำเกลือที่ดูเหมือนจะรับภาระหนักกว่าใครไปสักหน่อย แม้สิ่งอำนวยความสะดวกโดยทั่วไปจะเพียงพอ แต่ก็ยังไม่สามารถชดเชยอิสรภาพที่เสียไปได้เลย

ถ้าพูดว่า “**เด็กวัย 6 ขวบ**” ภาพในความคิดโดยทั่วไปอาจเห็นภาพเด็กกำลังวิ่งเล่นอย่างสนุกสนาน วิ่งไล่จับกันอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อยกับเพื่อน ๆ รอยยิ้มและเสียงหัวเราะเต็มทีแบบไม่ต้องเงินอายุใคร และร่างกายที่แข็งแรงปราดเปรียว แต่ภาพที่ฉันเห็นไม่เป็นเช่นนั้น เด็กหญิงตัวน้อย ๆ นอนขดอยู่ใต้ผ้าห่มสีขาวผืนใหญ่กว่าตัวหลายเท่า ซึ่งผ้าถูกดึงขึ้นมาถึงจมูก บนศีรษะมีผ้าขนหนูผืนเล็กปิดไว้ เหลือเพียงดวงตาคู่เล็กๆ ที่ฉันมองเห็นได้

“น้องพิมพ์ วันนี้เป็นอย่างไรบ้างคะ”

“...”

“ตอนนี้ปวดตรงไหนคะน้องพิมพ์”

“...” มีเพียงความเงียบที่สื่อผ่านดวงตาเป็นคำตอบ

“น้องพิมพ์ตอบหน่อยสิลูก” คุณยายน้องพิมพ์พูดะยั้งคะยอพร้อมหันมาหัวเราะเบา ๆ กับฉัน

“ไม่เป็นไรคะคุณยาย น้องคงอยากพักผ่อนเลย”

“พี่ไปก่อนนะน้องพิมพ์”

“...”

ฉันเก็บถาดยาและเดินออกไปจากห้อง พอประตูปิดลงยังไม่ทันสนิท ฉันก็ได้ยินเหมือนเสียงน้องคุยกับคุณยาย ฉันเลยหันหลังกลับไปมองผ่านช่องกระจกที่ประตู เห็นน้องลุกขึ้นนั่งบนเตียงและชวนคุณยายคุย พลันสายตาคุณยายมองมาที่ฉันพอดี และยิ้มให้ น้องพิมพ์หันมาดูตามและรีบกลับลงไปในนอนห่มผ้าเหมือนเดิม

ทุก ๆ เข้าเวลาประมาณตี 5 ครึ่ง คุณตาจะมากดอดที่หน้าวอร์ด **“ดึกต่อง”** เมื่อคุณตาเดินเข้ามาจนผ่านเคาน์เตอร์พยาบาลก็จะทักทายด้วยท่าทีสุภาพ **“สวัสดีครับคุณหมอ”** คุณตามักเรียกทุกคนในวอร์ดว่าคุณหมอ แม้ว่าจะเคยแซวคุณตาอย่างขำ ๆ ไปว่านี่พยาบาลคะคุณตา ไม่ใช่หมอ คุณตาก็บอกว่า **“ขอเรียกว่าคุณหมอละกันครับ ตาชินแบบนี้ซะแล้ว”** ทุกเช้าหลังจากคุณตาใส่ชุดเสื้อกาวน์พลาสติก ใส่หมวกและผ้าปิดจมูกแล้วก็เข้าไปห้องน้องพิมพ์ พอคุณตาเข้าไปได้สักพักก็จะเห็นคุณยายเดินออกมาและขอผ้าเช็ดตัวไปอาบน้ำ เป็นภาพที่ชินตาของพยาบาลเวรดึก รวากับพยาบาลมาเปลี่ยนเวรกันอย่างไฉฉาน

ทุกครั้งที่ฉันเข้าไปให้การพยาบาล คุณตาคุณยายจะบอกน้องพิมพ์ให้สวัสดีทุกครั้ง น้องพิมพ์ก็จะค่อย ๆ เงยหน้าขึ้นมาพนมมือสวัสดี แต่ไม่พูดอะไร แล้วก็หันกลับไปเล่นแท็บเล็ตต่อไป บางทีอาจมียิ้มเล็ก ๆ ที่มุมปากให้พอชื่นใจ วันนั้นในเวรไม่ยุ่งมากนัก ฉันจึงหยิบกระดาษมาวาดรูป ชีตเขียนอะไรเล่น ๆ แล้วก็นึกขึ้นได้ว่า เอ...วาดให้น้องพิมพ์บ้างดีกว่า คิดได้ดังนั้นฉันจึงเริ่มวาดหน้ากลมน แววดาสดไส ผมสั้นเหนือบ่าและมีหน้าม้าบาง ๆ แมต่อนนี้น้องจะไม่มีผมแล้ว แต่ฉันก็ยังจำภาพก่อนหน้านี้ได้ดี เมื่อฉันวาดเสร็จจึงนำไปให้น้องพิมพ์ เมื่อเข้าไปในห้องฉันนั่งลงข้าง ๆ เตียง ยื่นกระดาษที่มีรูปวาดให้ น้องยกมือขึ้นขอบคุณโดยไม่พูดอะไร มีोन้อย ๆ รับกระดาษไปและนั่งฟังพิจารณา ฉันเห็นแววตาของน้องพิมพ์ดูต่างจากตอนที่ฉันเข้ามาในวันอื่น ๆ มาก ตอนนี้น้องมีประกายบางอย่าง แม้น้องจะไม่ได้บอกว่าดีใจ แต่ฉันก็เห็นความสุขผ่านดวงตาคู่นั้น

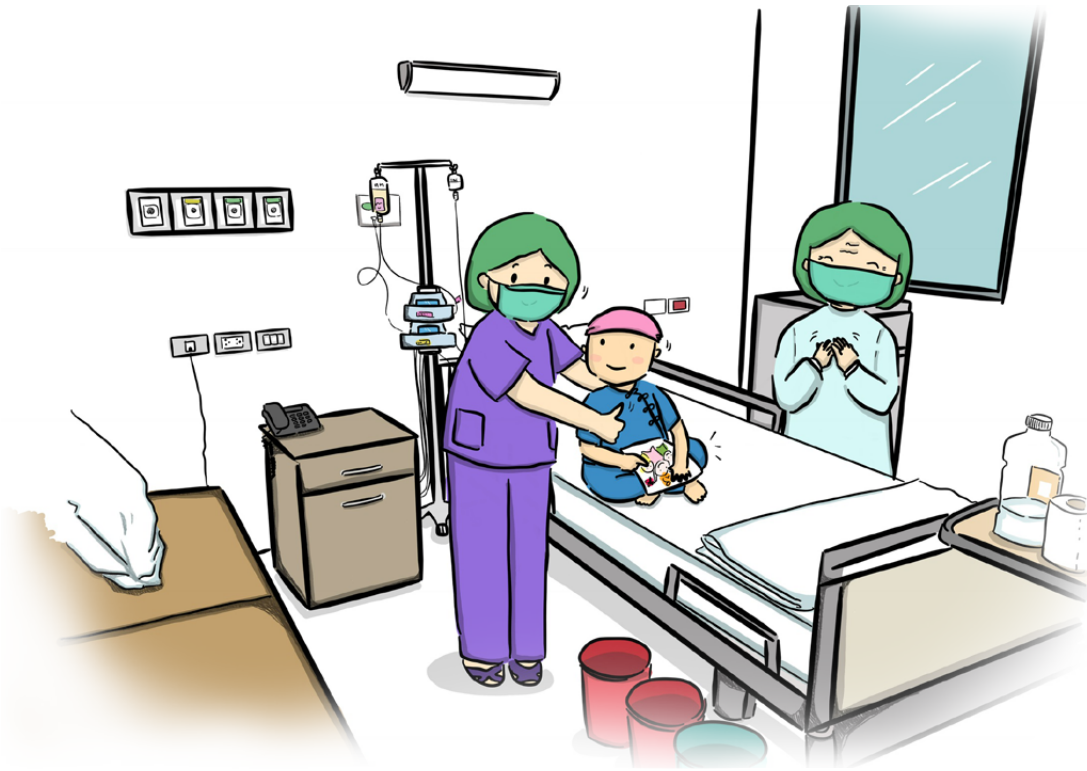

“น้องพิมพ์ชอบมั๊ยคะ” น้องพิมพ์พยักหน้าและยิ้มเบา ๆ แบบไม่เห็นฟัน

“พี่ฝากระบายสีด้วยนะน้องพิมพ์” น้องพิมพ์พยักหน้าและยิ้มมากกว่าเดิม

ยังไม่ทันที่ฉันจะออกจากห้อง เสียงเบา ๆ ของน้องพิมพ์ก็บอกคุณยายให้หยิบสีให้ **“หยิบสีให้น้องหน่อยเจ้า”**

ฉันเกรงว่าน้องจะเหนื่อย จึงค่อย ๆ เปิดประตูและออกจากห้องไป ไม่นานเมื่อฉันกลับเข้ามาในห้องน้องพิมพ์อีกครั้ง พอฉันเดินเข้าไป น้องพิมพ์ก็ยื่นกระดาษแผ่นเดิมให้ฉันด้วยท่าทีภาคภูมิใจ น้องนั่งตัวตรงและพยายามยึดคอดูภาพที่ฉันกำลังถือ ฉันจึงนั่งลงข้าง ๆ น้อง **“น้องพิมพ์ระบายคนเดียวเลยหรอ”** น้องพิมพ์พยักหน้า และเอามือชี้ไปที่รูป เมื่อรวมกับรอยยิ้มที่เจออยู่บนหน้าน้องตลอดเวลาทำให้ฉันมีความสุขอย่างบอกไม่ถูก วันนี้เป็นวันที่ฉันขึ้นเวรมาทำงานแต่กลับรู้สึกว่าได้ทำมากกว่างาน

วันนี้เป็นวันลอยกระทง โดยทั่วไปใคร ๆ ก็อยากไปร่วมสนุกกับประเพณีดังกล่าว แต่ทว่าวันสำคัญจะมีค่าอะไร หากแต่ร่างกายถูกจำกัดไว้เพียงห้องสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ น้องพิมพ์ก็เช่นกัน ที่ตอนนี้ถูกการรักษาจำกัดพื้นที่ไว้หมดแล้ว มีเพียงโทรทัศน์ตรงหน้าที่ฉายภาพงานประเพณีลอยกระทงให้น้องพอจะมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ชมได้บ้าง แต่ฉันอยากให้น้องรู้สึกว่าได้ทำอะไรมากกว่านั้น มากกว่าเป็นเพียงผู้ชม เพราะตอนเราเด็ก ๆ เราก็มักอยากออกไปร่วมกิจกรรมลอยกระทง ได้นั่งพับใบตอง หาดอกไม้หลากสีมาใส่ และออกไปลอยกระทงกับครอบครัว ไปยืนมองดูพลุหลากสีที่กำลังพุ่งขึ้นไปและกระจายตาหันท้องฟ้า ดังดอกไม้หลากสีที่มีฉากหลังเป็นสีดำและมีพระจันทร์กลมโตสีเหลืองเป็นประกาย ที่คอยมองและยิ้มไปพร้อมกับเรา ฉันหยิบกระดาษสีขาวออกมาจากลิ้นชัก ค่อย ๆ บรรจงกดดินสอลง ร่างภาพเด็กน้อยผมสั้น ในมือถือกระทงเล็ก ๆ รอบกายมีดอกไม้ ดาวและธงหลากสี และที่ขาดไม่ได้ บนฟ้ามีพระจันทร์เต็มดวงกลมโต ฉันเดินเข้าไปในห้องพร้อมกระดาษแผ่นนั้น **“สุขสันต์วันลอยกระทงนะน้องพิมพ์”** น้องพิมพ์ยิ้มกว้างพร้อมรับกระดาษไป สีหน้าและแววตาของน้องช่างดูมีความสุขเหลือเกิน มือน้อย ๆ จับดินสอสีแท่งยาว บรรจงลงสีภาพทีละส่วน ทีละส่วนไปเรื่อย ๆ ภาพที่ถูกระบายด้วยสีไม้ธรรมดา ๆ ใบนี้ดูจะมีความพิเศษขึ้นมาจริง ๆ เมื่อรวมกับภาพเด็กน้อยที่ก้มหน้าก้มตาตั้งใจระบายมันออกมา น้องพิมพ์ค่อย ๆ เลือกลีที่ตนเองชอบ ระบายทุกองค์ประกอบในภาพอย่างไม่รู้สึกลเมื่อยลำใด ๆ นี่สินะ หัวใจที่ถูกปลดปล่อย แม้ร่างกายจะถูกจำกัดด้วยการรักษาแต่หัวใจได้โบยบินออกไปสู่อิสรภาพแล้ว

วันสำคัญจะมีความหมายก็ต่อเมื่อถูกให้ความสำคัญ
หัวใจของมนุษย์ก็เช่นกัน ไม่ได้สำคัญว่าที่นั่นคือสถานที่ใด
มีพื้นที่กว้างหรือแคบแค่ไหน มีคนมากหรือน้อยเพียงใด
หากแต่ขึ้นกับความสำคัญที่เขาได้รับมาเติมเต็มหัวใจต่างหาก
ที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าเขา

“มีความหมาย”

และการมีความหมายนี้เอง

จะเป็นสิ่งที่ช่วยปลดปล่อยหัวใจที่อ่อนแรง ร่างกายที่อ่อนล้า
ให้กลับมามีพลังและพร้อมที่จะโบยบินไปข้างหน้าอย่างมีความหวัง
ทั้งในวันนี้และวันต่อไป ไม่เพียงแต่หัวใจของผู้รับที่ฟองโตและมีพลังขึ้น
หัวใจของพยาบาลตัวเล็ก ๆ อย่างฉันก็ได้โบยบินไปพร้อม ๆ กัน

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี

ภาควิชาศัลยศาสตร์ ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน และสมาคมศิษย์เก่าแพทย์รามาธิบดี

กตเวทิตาธารวาระ ๑๐๐ ปี เปรม บุรี

ปาฐกถา เปรม บุรี ครั้งที่ ๑๕

ผู้สูงอายุกับสังคม ๔.๐

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เปรม บุรี

องค์ปาฐก

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย

วันศุกร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.

(พิธีแสดงมุทิตาจิตเวลา ๑๐.๓๐-๑๑.๓๐ น.)

ณ ห้องประชุมอรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ชั้น ๕ ศูนย์การแพทย์สิริกิติ์

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล